

Obsah

0.	Úvod	5
0.1	Učební předmět Organizace a řízení	5
0.2	Řízení socialistického zemědělství. Nezbytnost vědeckého řízení	7
0.3	Požadavky na řídicí pracovníky	9
1.	Systémy	12
1.1	Kybernetika, objekty a systémy	12
1.2	Základní pojmy z teorie systémů	13
1.3	Chování systémů. Dynamické systémy	15
1.4	Ekonomické systémy. Systémy a subsystémy	16
2.	Řízení	19
2.1	Podstata řízení. Hospodářské řízení	19
2.2	Řídicí proces	20
2.3	Fáze procesu řízení. Sběr a zpracování informací	21
2.4	Vytyčování cílů. Formulace řídicích příkazů. Operativní usměrňování	23
2.5	Informace pro řízení systémů	24
2.6	Informace pro řízení výrobního procesu	25
2.7	Informace pro vytyčování cílů	26
2.8	Shrnutí	28
2.9	Otázky a úkoly	30
3.	Funkce řízení	32
3.1	Určování cílů	32
3.2	Plánování	34
3.2.1	Plán jako základní nástroj řízení	34
3.2.2	Vztahy mezi částmi plánů	37
3.2.3	Podklady pro vypracování plánu. Rozpis plánu	39
3.3	Organizování	41
3.3.1	Pojem organizace. Formální a neformální stránka organizace	41
3.3.2	Organizační útvary. Stupně řízení. Organizační normy	43
3.3.3	Vymezení úkolů, pravomocí a odpovědnosti. Centralizace a decentralizace. Funkcionalizace a divizionalizace	45

3.4	Řízení a vedení pracovních kolektivů	48
3.4.1	Charakter pracovních úkolů a osobnostní předpoklady pracovníků. Osobnost a kolektiv	48
3.4.2	Styl vedení. Sňadování celospolečenských potřeb, schopností a osobních zájmů pracovníků	51
3.4.3	Uvědomělý vztah k práci	52
3.5	Formování socialistických vztahů v pracovních kolektivech	54
3.5.1	Pracovní kolektiv a jeho znaky. Struktura vztahů v pracovním kolektivu	54
3.5.2	Řešení konfliktů na pracovišti	57
3.5.3	Péče o kvalifikační a sociální rozvoj pracovních kolektivů. Humanizace pracovních podmínek	59
3.6	Rozhodování	60
3.6.1	Úloha rozhodování v řízení. Růst náročnosti a důležitosti správného rozhodnutí	61
3.6.2	Postup při rozhodování, rozhodovací algoritmus. Informace pro správné rozhodnutí. Kritéria pro volbu optimální varianty rozhodnutí	62
3.6.3	Náležitosti správné formulace rozhodnutí	63
3.7	Kontrolování	66
3.7.1	Podstata a fáze kontrolního procesu. Druhy a metody kontroly	66
3.7.2	Kontrola a nápravná opatření v hlavních okruzích řídicí činnosti	68
3.8	Shrnutí	70
4.	Systém řízení v resortu zemědělství a výživy	74
4.1	Zemědělství a výživa jako objekt společenského řízení	74
4.1.1	Národohospodářské odvětví zemědělství a výživy jako sociálně ekonomický systém. Zemědělskopotravinářský komplex	74
4.1.2	Určující postavení rostlinné výroby v systému zemědělské výroby	76
4.1.3	Zemědělství a výživa v systému národního hospodářství ČSSR. Zemědělskopřumyslový národohospodářský komplex	77
4.1.4	Vnější ekonomické vztahy resortu zemědělství a výživy. Mezinárodní socialistická spolupráce. Soběstačnost, snižování závislosti na dovozu, růst exportní výkonnosti	80
4.1.5	Společenské řízení zemědělskopotravinářského komplexu. Formy, prostředky, nástroje a metody společenského řízení	83
4.2	Právní řízení resortu zemědělství a výživy	87
4.2.1	Socialistické právo jako forma společenského řízení	87
4.2.2	Pojem, předmět a právní úprava hospodářského práva	90

4.2.3	Socialistické společenské vlastnictví	92
4.2.4	Charakteristika hospodářskoprávních vztahů	93
4.2.5	Platební a úvěrové vztahy. Hospodářská arbitráž	94
4.2.6	Pojištění socialistických zemědělských organizací	96
4.2.7	Právní vztahy k půdě	97
4.2.8	Ochrana socialistického společenského vlastnictví se zvláštním zřetelem k zemědělství	99
4.2.9	Hospodářskoprávní a pracovněprávní ochrana socialistického vlastnictví	102
4.2.10	Státní správa v řízení zemědělství	103
4.2.11	Přestupky na úseku zemědělství	105
4.2.12	Organizace soudnictví, prokuratury, advokacie, státního notářství	106
4.2.13	Právní úprava veterinární péče v ČSSR	107
4.2.14	Zásady veterinární péče, sběr a neškodné zužitkování konfiskátů	111
4.2.15	Vykonávání veterinární péče, prohlídek jatečných zvířat a masa a zabezpečování zdravotní nezávadnosti potravin a surovin živočišného původu	115
4.2.16	Právní vztahy ve speciálních odvětvích zemědělské výroby. Myslivost a rybářství	118
4.3	Hospodářské řízení odvětví zemědělství a výživy	120
4.3.1	Zásady, struktura a formy hospodářského řízení	120
4.3.2	Nástroje hospodářského řízení. Zásady zdokonaleného plánovitého řízení socialistického zemědělství	121
4.3.3	Zabezpečování investic a materiálně technického zásobování výroby. Zabezpečování odbytu výrobků	122
4.3.4	Financování. Ekonomické nástroje řízení	124
4.3.5	Výrobní a nevýrobní služby zabezpečované organizacemi státního a hospodářského řízení pro zemědělskou výrobu	126
4.4	Systémové řízení v resortu zemědělství a výživy	129
4.4.1	Organizační struktura a řízení výroby v socialistických zemědělských podnicích — všeobecné zásady a přístupy	129
4.4.2	Uspořádání organizačních, řídicích a ekonomických struktur v zemědělském podniku	131
4.4.3	Uspořádání a funkce organizačních útvarů v zemědělském podniku, liniové a štábní útvary	136
4.4.4	Zásady rozmístování pracovníků v útvarech, účast liniových, štábních a specializovaných pracovníků na řízení výroby v zemědělském podniku	141
4.5	Shrnutí	142
5.	Technickoekonomické rozbory	147

5.1	Úloha rozborů v systému řízení. Druhy rozborů	147
5.2	Zásady a metody rozborové činnosti	150
5.3	Pracovní postup při technickoekonomickém rozboru	152
5.4	Struktura technickoekonomického rozboru	154
5.5	Krátkodobé, operativní a tematické rozborů	156
5.6	Technickoekonomický rozbor rostlinné výroby	160
5.7	Krátkodobé operativní a tematické rozborů v rostlinné výrobě	163
5.8	Technickoekonomický rozbor ve středisku speciální rostlinné výroby	168
5.9	Technickoekonomický rozbor v živočišné výrobě	170
5.10	Měsíční rozborů v živočišné výrobě	174
5.11	Technickoekonomický rozbor technických služeb	175
5.12	Rozbor přidružené a vedlejší výroby	178
5.13	Shrnutí	179
6.	Podnikové plánování	182
6.1	Soustava plánů zemědělského podniku. Obsah pětiletého plánu	182
6.2	Roční (prováděcí) plán zemědělského podniku	184
6.3	Metody plánovací činnosti. Chozrasčet	188
6.4	Plánování ve vnitropodnikových útvarech	191
6.5	Plánování ve vnitropodnikových útvarech rostlinné výroby	193
6.6	Operativní plánování rostlinné výroby	195
6.7	Vztahy mezi podnikovým plánem a mezi vnitropodnikovými útvary specializovaných odvětví výroby	197
6.8	Plánování odbytu speciálních plodin	199
6.9	Plány živočišné výroby	201
6.10	Operativní plány ve střediscích živočišné výroby	203
6.11	Plán hospodářského střediska mechanizace	204
6.12	Plány přidružené výroby a technických služeb	207
6.13	Schvalování a kontrola plnění plánu	208
6.14	Shrnutí	212
7.	Vnitropodnikové a operativní řízení	215
7.1	Pojem vnitropodnikového a operativního řízení. Dispečerské řízení	215
7.2	Úloha pracovních kolektivů	218
7.3	Řízení pracovních kolektivů	220
7.4	Účast pracujících na řízení	223
7.5	Rozvoj pracovní iniciativy	224
7.6	Zvláštnosti řízení pracovních procesů v rostlinné výrobě	229

7.7	Organizační jednotky pracovních sil v řídicím procesu rostlinné výroby	233
7.8	Organizační jednotky pracovních sil ve specializovaných útvarech rostlinné výroby	234
7.9	Zvláštnosti řízení pracovních procesů v živočišné výrobě	239
7.10	Organizační útvary pracovních sil v živočišné výrobě .	242
7.11	Organizace a řízení technických služeb v zemědělských podnicích	243
7.12	Řízení materiálně technického zásobování	249
7.13	Posklizňová úprava	251
7.14	Uskladňování	252
7.15	Odbyt produktů živočišné výroby	253
7.16	Vedení prvotních záznamů v operativním řízení	256
7.16.1	Práce a mzdy	257
7.16.2	Rostlinná výroba	259
7.16.3	Prvotní záznamy ve specializovaných odvětvích rostlinné výroby	262
7.16.4	Živočišná výroba	264
7.16.5	Evidence materiálových zásob	266
7.16.6	Prvotní záznamy v technických službách, přidružené a vedlejší výrobě	268
7.17	Nezbytnost zdokonalování soustavy plánovitého řízení národního hospodářství	269
7.18	Shrnutí	271
8.	Cvičení	274
8.1	Analýza částí aktuálního dokumentu stranických a státních orgánů z hlediska úkolů zdokonalování řízení zemědělské výroby	274
8.2	Řešení úkolů a aplikace základních pojmů kybernetiky na příkladech z řízení zemědělství	275
8.3	Řešení příkladů vybraných řídicích procesů v základních činnostech zemědělského podniku	276
8.4	Řešení úkolů v jednotlivých fázích procesu řízení vybraných základních činností zemědělského podniku	278
8.5	Řešení jednoduchých úkolů v získávání a zpracování informací potřebných pro řízení činnosti hospodářského střediska rostlinné výroby	279
8.6	Řešení úkolů v získávání a zpracování informací pro řízení činnosti agronoma — skupináře speciální výroby .	280
8.7	Řešení jednoduchých úkolů v získávání a zpracování informací pro řízení činnosti hospodářského střediska živočišné výroby	285

8.8	Řešení jednoduchých úkolů v získávání a zpracování informací potřebných pro řízení činností technických služeb	287
8.9	Rozbory	287
8.9.1	Modelové řešení dílčích úkolů technickoekonomického rozboru v hospodářském středisku zahradnické výroby . .	320
8.10	Plánování	322
8.10.1	Plánování v rostlinné výrobě	322
8.10.2	Modelové řešení úkolů sestavování ročního plánu v zahradnickém hospodářském středisku	338
8.10.3	Příklad sestavování operativního plánu v ovocnářské výrobě	345
8.10.4	Plánování živočišné výroby	349
8.10.5	Výpočet potřeby materiálových prostředků pro živočišnou výrobu	369
8.10.6	Plánování odbytu živočišných výrobků	370
8.11	Vystavování a zpracování dokladů prvotních záznamů v rostlinné i živočišné výrobě	372
	Literatura	375